

1. De voorbereiding

1.

Het leven is dat wat er gebeurt terwijl je eigenlijk andere plannen had.

Laat ik beginnen met Acda & De Munnik bedanken voor deze geweldige openingszin, die ik uit een van hun liedjes heb. Daarbij dient trouwens wel aangetekend te worden dat de kans groot is dat Thomas Acda de zin gejat heeft van John Lennon of uit een oude Reader's Digest. Het doet niets af aan de kracht van de uitdrukking. Hij slaat op een heleboel dingen. In 2020 slaat hij wel heel erg in het bijzonder op een heleboel dingen. De wereld wordt immers geteisterd door een virus dat een heleboel plannen in de war stuurt, waaronder mijn vakantieplan met Hemelvaart. Terwijl de rest van mijn gezin uit zeilen gaat op de Friese meren, wilde ik naar Berlijn fietsen en met de nachtbus terug. Zeilen is niet helemaal mijn ding. Sorry, gezin! In de hoop en verwachting dat jullie het leuk gaan hebben: ik ga wat anders doen. Dat was tenminste het plan, maar door dat plan kon een grote rode streep. Reizen naar het buitenland wordt ernstig ontraden, hoewel de grens niet helemaal potdicht zit. Tijd voor een plan B. Ik had me bijzonder verheugd op een lange fietstocht, ik had ook al de nodige voorbereidingen getroffen, dus ik ga iets ondernemen. Iets waarbij ik geen risico loop vast te komen zitten in het buitenland. Iets waarbij ik ook nauwelijks risico loop anderen te besmetten of zelf besmet te worden. Ik ga een fietstocht maken langs alle twaalf Nederlandse provinciehoofdsteden.

2.

Nederland is opgedeeld in twaalf provincies, die weer zijn opgedeeld in enige honderden gemeentes. Door fusies zijn er de laatste decennia nogal wat gemeentes verdwenen en worden de

overgebleven gemeentes steeds groter. Het aantal gemeentes is de afgelopen dertig jaar meer dan gehalveerd. Aan het aantal provincies is echter niets veranderd in diezelfde periode. Gesproken is er wel, over het vormen van stadsprovincies, over het samenvoegen van Utrecht, Flevoland en Noord-Holland, maar daar is allemaal niets van terecht gekomen. Nederland heeft nog altijd dezelfde twaalf provincies als in 1986, toen Flevoland als twaalfde provincie aan de al sinds 1840 bestaande elf werd toegevoegd.

Die provincies worden bestuurd vanuit een provinciehuis, dat staat in de provinciehoofdstad. Elke provincie heeft een parlement, dat Provinciale Staten heet, en een aantal bestuurders, die gedeputeerden heten. Aan het hoofd van het college van gedeputeerden staat een ‘commissaris van de Koning’. Deze functionaris wordt niet gekozen, maar benoemd door het Rijk. De in totaal 570 leden van alle twaalf Provinciale Staten hebben nog een bijzondere rol: ze kiezen eens in de vier jaar de Eerste Kamer. Desondanks komt bij een gemiddelde Statenverkiezing minder dan de helft van de kiezers opdagen. Dit is met name omdat Provinciale Staten niet zo’n omvangrijk en bovendien voor veel kiezers totaal onduidelijk takenpakket hebben. Wat wellicht ook een rol speelt bij die lage opkomst, is de geringe binding die mensen hebben met de provincie waar ze wonen.

3.

Mijn fiets is een Batavus met 21 versnellingen en een halfopen kettingkast uit 2003. Ik fiets gemiddeld zo’n 8000 km per jaar. Dat is meer dan sommige automobilisten per jaar rijden. Dit is eenvoudig te verklaren: ik heb geen auto. Ik fiets alles binnen een straal van 25 kilometer, daarbuiten neem ik ook wel eens het openbaar vervoer. Ja, daarmee ben ik vaak meer tijd kwijt dan een automobilist. Ik ben ook goedkoper uit: ik hoef geen auto aan te schaffen, geen benzine te betalen, geen wegenbelasting en geen parkeerkosten. Ik werk aan mijn conditie al heen en weer fietsend naar werk, boodschappen en school van de kinderen. Last but not least: ik verklein mijn ecologische voetafdruk. Wat enorm helpt, is dat ik heel erg van fietsen houd. Ik laat het dan ook niet bij woon-werkverkeer maar gebruik mijn fiets ook om mee op vakantie te gaan.

Ik fietste bijvoorbeeld al eens naar Zwitserland en naar Zweden. Die Batavus uit 2003 heeft natuurlijk behoorlijk te lijden onder slijtage met al dat gefiets. Ik bezoek dan ook regelmatig een fietsenmaker om weer eens een vitaal onderdeel te laten vervangen. Behalve het frame zou ik niet veel onderdelen kunnen opnoemen die er al op zaten, toen ik de fiets kocht. Een paar dagen geleden heb ik mijn fiets weer teruggekregen van mijn favoriete fietsenmaker (Rijwielshop Bargeres in Emmen, een beetje reclame mag wel, vind ik) met een nieuwe ketting, nieuwe tandwielen, nieuwe remblokjes en nieuwe banden. Het kostte wat, maar het kostte een stuk minder dan een nieuwe fiets zou kosten... die met mijn hoeveelheid fietskilometers binnen de kortste keren weer nieuwe tandwielen, een nieuwe ketting, ... U begrijpt mijn punt hopelijk. Als u anders in het leven staat en elke paar jaar een nieuwe fiets koopt: even goede vrienden. U houdt de fietsenfabrikanten aan het werk, ik de fietsenmaker.

Een goede fietsenmaker of niet: hij is wel eens dicht en ik ben wel eens onderweg. Ik heb altijd een noodsetje gereedschap bij me en genoeg ervaring om de simpelste reparaties zelf te kunnen verrichten.

4.

Ik ben geboren in Amersfoort. In mijn geboortjaar was dat een ingeslapen provinciestadje, met een fraaie, maar behoorlijk verwaarloosde binnenstad. Het had in dat jaar zo'n 88.000 inwoners. Amersfoort werd door het Rijk aangewezen als groeikern. De een na de andere nieuwbouwwijk verrees. Inmiddels heeft de stad zo'n 158.000 inwoners. Nog net geen verdubbeling.

Er is meer gebeurd. De binnenstad is flink opgeknapt. Amersfoort is een toeristische trekpleister geworden. De toeristen komen voor de fraaie oude gebouwen die bewaard zijn gebleven, zoals de prachtige Koppelpoort, boven de plek gebouwd waar de rivier de Eem de stad uitstroomt. Amersfoorters zijn trots op hun stad.

Ze zijn ook trots op de geschiedenis van de stad.

Eén historisch verhaal springt eruit: het verhaal van de Amersfoortse Kei.